

Spis za 1. razred osnovne šole.

Ta kratka zgodba je nastala, ko me je radovedna

Manca, ki hodi v prvi razred osnovne šole, nedolžno vprašala:

KDAJ SE LAHKO LUNA SMEJE NA NEBU?

Kaj, kako? Luna, da bi se smejala. Ne vem. Nimam pojma. Nisem še slišal, da bi se Luna smejala. In komu in zakaj naj bi se smejala. Le kje je pobrala takšno vprašanje? Nisem je vprašal. Morda se je kdo kaj šalil? Kaj pa vem?

Ker je vprašanje že postavljeno, sem nanj poskusil takole odgovoriti.

**

Kdo je vladar, poglavar ali gospodar našega dnevnega neba? Kdo je tam zgoraj glavni podnevi.

Zelo dobro ga poznamo. Vsak dan ga imamo pred nosom.

Seveda. To je vendar tisto vesoljsko telo, ki nam vsak dan prinese dnevno svetlobo. To je vendar tista vesoljska ali nebesna luč, ki nam prinaša dan. Za vse nas skrbi, da se imamo dobro, da živimo v svetlobi in na toplem, da ne živimo v temi in mrazu. Da, to vesoljsko telo, ta nebesna luč, je naša dobra dnevna zvezda, naše svetlo, zlato rumeno in prijazno Sonce.

Sonce kraljuje. Sonce vlada. Sonce je gospodar našega dnevnega neba.

Sonce je pogumna zvezda. Od vseh zvezd se edino Sonce upa povzpeti na naše dnevno nebo. Tam vsak dan in vse dni v letu kraljuje ne glede na to, da se mu vsak hip lahko kaj neprijetnega zgodi.

Na nebu Sonce ni samo zato, da kraljuje, da se ima prijetno, gosposko in zabavno. Tam je tudi zato, da opravi določene naloge in obveznosti, ki mu jih nalaga vesolje. Njegova največja ali glavna naloga je, da z velikim veseljem in radostjo na vse strani razdaja svoje največje bogastvo - svojo svetlobo in toploto. Tako vsem na Zemlji sveti. Tako vse na Zemlji greje.

Na dnevnem nebu se Sonce prikazuje dostojanstveno in samozavestno, a prikupno in prijazno. Radi ga imamo. Zakaj ga ne bi imeli radi, ko tako dobro skrbi za Zemljo in vse nas. Boljšega gospodarja našega dnevnega neba ne bi mogli imeti. Zdi se, da je tudi Sonce na našem dnevnem nebu zadovoljno in da se dobro počuti. Še nisem slišal, da bi se Sonce komu kdaj kaj pritoževalo.

Sonce mirno brez kakršnegakoli hrupa vsak dan prepotuje svojo dolgo dnevno pot na nebu od vzhoda do zahoda. Včasih naleti tudi na kakšno nevšečnost ali oviro. Pri svetenju, to je pri njegovem oddajanju svetlobe, mu nagajajo oblaki, megla, dim, dež, sneg. Ti nagajivci nič ne vprašajo. Kar pridejo in se postavijo se pred Sonce in ga zakrijejo. Takrat na Zemlji zaznamo šibkejšo svetenje Sonca in čutimo tudi manj njegove prijetne toplote. Vse take in podobne kratkotrajne nadloge Sonce mimogrede premaga. Potem spet v vsem svojem blišču in sijaju z nezmanjšano močjo sveti dalje, kakor da se ni nič zgodilo.

Sonce na dnevnem nebu deluje mogočno. Tam zgoraj ga nobena reč ali stvar ne zmoti, ogroža, plaši ali straši. Zato mirno in sproščeno sveti in greje na vse strani. Modro tudi gospodari našemu dnevnemu nebu. Vsak dan pogumno in nezmotljivo prepotuje svojo dnevno pot preko dnevnega neba in pregleda, če je na nebu in na Zemlji vse v redu.

Toda na nebu se vendarle giblje neko telo, ki Soncu od časa do časa malo ponagaja in ga moti pri njegovem svetenju in vladanju na nebu. Zaradi tega telesa včasih Sonca ne vidimo na dnevnem nebu. Za kratek čas kar izgine.

Sonce je velik vesoljski važič. Vedno želi biti prvi in glavni na dnevnem nebu. No, saj je. To, da ga ne bi bilo vedno tam, čeprav samo za trenutek, mu sploh ne pride na pamet. Če ga ne bi bilo tam, bi bila to zanj velika sramota, strašno ponižanje. Vendar včasih se tudi zgodi, da Sonca nekaj časa ne vidimo podnevi na nebu.

To nebesno telo, ki Soncu pri svetenju in vladanju nebu včasih ponagaja in ga zmoti, je Luna, zvesta spremljevalka naše Zemlje na njeni poti okrog Sonca.

Luna se pogosto sprehaja na našem nebu. Vsak dan je tam, tako kot je tam tudi Sonce. Njena vsakodnevna vožnja čez nebo tudi pelje od vzhoda do zahoda, tako kakor Sončeva. Vendar pa se nekoliko razlikuje od vsakodnevne nebesne poti Sonca.

Luna se giblje po poti, ki v vesolju poteka dosti bližje Zemlji kot nebesna dnevna pot Sonca. Zato se včasih zgodi, da Luna pri svojem gibanju na nebu pride natančno pred Sonce. Takrat za kratek čas zakrije Sonce. Sonce izgine za Luno. Nekaj časa ga z Zemlje ne vidimo na nebu.

V tem kratkem času, ko Luna zakrije Sonce in Sonca ne vidimo, Luna zagospodari nad Soncem. Ker zagospodari nad Soncem, zagospodari tudi nad dnevnim nebom. Tako Luna za kratek čas zavlada dnevnemu nebu.

Da se kaj takega sploh lahko zgodi, Sonce ne more verjeti. To je za Sonce velikanski pretres in strašanska sramota. Počuti se popolnoma ponižanega in

razžaljenega, saj je vendar njemu namenjeno vladanje dnevnemu nebu, ne pa vsiljivi in majhni Luni.

Ampak prav to se dogaja in zgodi na nebu. Nihče ne more biti večni in popolni gospodar dnevnega neba, tudi mogočno Sonce ne, če je še tako veliko in pomembno.

Sonce se zaradi tega dogodka na dnevnem nebu zelo sekira. Luna pa prav nič. Briga jo vse skupaj. Zdi se ji, da je vse v redu in prav, da ni nič narobe, da tako mora biti. Kar na smeh ji gre. Sama nase je celo ponosna, da vsaj za kratek čas važnemu Soncu vzame malo samozavesti in vsakodnevnega nebesnega ponosa.

Majhna Luna se z velikanskim Soncem res v ničemer ne more primerjati. Vendar pa si je prav ona, čeprav tako majhna, za trenutek ali dva podredila mogočno Sonce in si sama brez pomoči drugih priborila kratko vladanje na nebu. Na vsa usta se lahko smeje, da je ugnala orjaško Sonce, si ga po svoje podredila in nato namesto njega kratek čas zagospodarila našemu svetlemu dnevnemu nebu. To ni kar tako nekaj. To ni mala stvar. To je veliko dejanje. To je junaštvo. Ja, hkrati vladati Soncu in dnevnemu nebu.

Takole pride Luna pred Sonce in ga zakrije. Za nekaj minut vzame Soncu svetlobo, dostojanstvo in nebesni ponos, in ta čas zavlada dnevnemu nebu. V resnici pa se zgodi Sončev mrk (izginotje), v katerem igra Luna glavno vlogo. Samo ona ga lahko zakrije od vseh vesoljskih teles. Zato je to velika stvar.

Vsake stvari je enkrat konec. Tudi vladanja. Še posebno tega zelo kratkega Luninega vladanja na dnevnem nebu. Sonce se kmalu opomore. Skoraj v trenutku se osvobodi Lunine podrejenosti. Kakor da se ni nič zgodilo, potem spet vso svojo svetlobno in toplotno energijo razdaja Zemlji in nadalje mirno in mogočno sveti in vlada našemu dnevnemu nebu.

*

**

Tu in tam bo Luna še vedno za kratek čas zakrila Sonce in zagospodarila dnevnemu nebu. Tega Sonce ne more prepovedati ali preprečiti, temu se Sonce ne more izogniti ali se upreti. Tako je bilo, tako je in tako bo vse večne čase.

Ko se bo prihodnjič na nebu ponovno kaj takega zgodilo, se lahko Luna mirne duše vsakič samo hudomušno nasmeje in Soncu na tihem z nagajivim nasmeškom šepne v uho: "Veš, drago Sonce, to ni nič hudega, so hujše stvari. Svet se zaradi tega ne bo podrl. Samo malo, samo malo potrpi, saj ne bo dolgo trajalo. Vse se bo uredilo!"

*

**

Veš Manca, vse to se zgodi brez najmanjšega hrupa na nebu, mirno in tiho. No, zgodba pa je le nastala in je zdaj tu.

Kranj – Zlato Polje, 15. 4. 2019

Majo Prosen